

Legepladsen som unikt udviklingsrum

Inspirationsmateriale med udspring i et udviklingsprojekt i daginstitutionen Ministeriernes Børnehus, Indre By, København

Projektet er støttet af BUPLs udviklingspulje

Indledning

Ministeriernes Børnehus er et selvejende børnehus, som ligger lige bag Københavns Rådhus. Rent fysisk er vores hus fordelt over to matrikler, hvor vi dagligt danner ramme for 42 vuggestuebørn og 60 børnehalebørn, fordelt på i alt 6 stuer. Vores to huse er forbundet af en stor legeplads. Vi bruger byens mange kulturelle tilbud, men også rigtig mange timer på vores fantastiske legeplads, som til trods for vores beliggenhed midt i centrum, rummer mange store og grønne kvadratmeter, som vi er meget glade for og stolte af.

Vores legeplads er en stor del af vores identitet, så vi har altid haft stor interesse i at udvikle os og tænke nye tanker i forhold til, hvordan vi bedst får draget pædagogisk nytte af de mange udendørs kvadratmeter. Vi ser legepladsen som et stort udendørs rum, der rummer mange muligheder for udfoldelse og for at skabe nye pædagogiske fortællinger og erfaringer.

I 2018 fik vi udarbejdet en helhedsplan for legepladsen, som vi lavede i samarbejde med kultursociolog, Benny Schytte, og som vi brugte som udgangspunkt for en nyistandsættelse af legepladsen, hvor vi blandt andet havde fokus på bæredygtighed. Dette var også startskuddet for et øget fokus på, hvordan vi i Ministeriernes Børnehus tænkte pædagogik ind i vores pædagogiske arbejde på legepladsen og hvor vi særligt arbejdede med indretningen af legepladsen. Gennem BUPL's udviklingspulje har vi fået en unik mulighed for at arbejde og blive klogere på det pædagogiske arbejde på legepladsen.

Vi trækker løbende pointer ud i denne beskrivelse af projektet med håbet om, at det kan inspirere til at skabe fokus på, hvordan vi bedst bruger det fantastiske rum, som legepladsen udgør, i udviklingen af vores pædagogiske praksis og hvordan vi kan blive bedre til at udnytte legepladsens muligheder/potentiale.

Det, at være ude blev særligt sat på spidsen under Covid-19. Her fik vi vist alle mulighed for at gentænke det at opholde sig udendørs. Vi fik i den grad mulighed for at få prøvet en masse ting af! Nogle blev dikteret af udefrakommende retningslinjer, men de har også samtidig givet os nye erfaringer til at anskue legepladsens muligheder på ny, hvor pædagoger og pædagogmedhjælpere løbende har bidraget med refleksioner og prøvet nye ting af i praksis.

Der bliver i rapporten trukket på forskellige teoretiske inspirationskilder. Vi vil præsentere et par af disse kort i rapporten. Vores arbejde er derudover tænkt som en del af vores pædagogiske læreplan, arbejdet med denne samt vores pædagogiske hverdag på legepladsen.

Det er en praksisnær udviklingsrapport med stort fokus på det at gøre noget nyt ved vores strukturer, og derfor står pædagogernes refleksioner og erfaringer centralt i nærværende rapport, hvor vi har forsøgt at uddrage de vigtigste pointer i vores pædagogiske arbejde med legepladsens pædagogik.

Vi er bevidste om, at det naturligvis er vores erfaringer og fortolkninger, som danner grundlag for denne rapport og valg af pointer– og med udgangspunkt i Ministeriernes Børnehus' værdier og forforståelse af den pædagogiske praksis, og dermed også meget forskelligt, hvordan man fra institution til institution vil gå til en opgave som denne.

Vores intention med denne projektbeskrivelse er at inspirere til, hvordan andre institutioner kan arbejde med deres legeplads som et unikt pædagogisk rum, som de kan udforske og udvikle ud fra egen faglighed og få øje på nye muligheder og ressourcer, ud fra eget ståsted.

Vi er i Ministeriernes Børnehus meget taknemmelige for, at vi blev tildelt BUPL's udviklingspulje, da det har givet os mulighed for at fokusere på et specifikt pædagogisk område og dermed give vores børnehus ny faglig viden til glæde for vores børn og faglige fællesskab.

God læselyst.

Mange hilsner

Anja Saltzstein

Karina Yssing Wedel

Lise Degn

Pædagogisk fyrtårn

Afdelingsleder

Pædagogisk leder

Ministeriernes Børnehus

Overbliksbillede af vores legeplads

Indhold

Indledning.....	2
Projektets formål.....	5
Tanker om legepladsen som pædagogisk rum.....	6
Lege- og læringsmiljøer	6
Legepladsen som ramme for børnenes leg.....	6
Pædagogiske aktiviteter	6
Inddragelse af børneperspektivet på legepladsen	8
Strukturering af pædagogiske ressourcer på legepladsen.....	10
Roller på legepladsen i børnehaven	10
Roller på legepladsen i vuggestuen.....	12
Aktionslæring som metode til systematisk refleksion – ude og inde	13
Indførelse af ugentlig legepladsdag.....	14
Bål som samlende fællesskab og mulighed for at give børnene indblik i en lang proces.....	15
.....	18
Legepladsen som et ekstra rum	19
Traditioner på legepladsen.....	20
Blomsterdag	20
Respekt for der gror	22
Hvad har vi lært og den fortsatte udvikling af legepladsen og dens pædagogik	23
Litteratur som har inspireret os	24

Projektets formål

Formålet med projektet har været at skabe og udvikle vores legemiljøer, så vi i højere grad udnytter vores legeplads som et pædagogisk rum i samspil med vores styrkede pædagogiske læreplans mål. Med afsæt i en række forskellige aktiviteter på legepladsen samt observationer og intervention i børnenes leg, har vores ønske været at udvikle en mere systematisk pædagogisk praksis for vores læringsmiljøer på legepladsen. Vi har nedsat et legepladsudvalg, som sammen med de faglige fyrtårne har faciliteret forskellige nye tiltag, som udgør overskrifterne for indeværende rapport.

Vi har gennem længere tid haft fokus på brugen af og indretningen af forskellige afgrænsede læringsmiljøer på vores legeplads, og har brugt midlerne fra BUPL's udviklingspulje til også at komme mere i dybden med de strukturelle forhold og udviklingen på legepladsen.

Børnenes perspektiv har stået centralt i dette arbejde og måden hvorpå, vi har forsøgt os frem samt vores overskrifter/fokuspunkter fremgår af ovenstående indholdsfortegnelse.

Her et eksempel på en spontan opstået leg mellem børnene

Tanker om legepladsen som pædagogisk rum

I vores arbejde med legepladsen som pædagogisk rum har vi haft nogle overordnede fikspunkter, som ligger til grund for vores pædagogiske strukturering og tilgang:

Lege- og læringsmiljøer

Her reflekterer vi over, hvordan vi indretter legepladsen, så den skaber den bedst mulige ramme for forskelligartede og varierede lege- og læringsmiljøer. Vores ønske er at skabe små rum og miljøer med mulighed for at sanse, udvikle mod, nysgerrighed og få viden om naturen og inspirere til leg samt udfordre børnene motorisk. Her skal der være plads til at lege med sand, vand, jord, blade, at kunne dufte, mærke, balancere, skubbe, hive, klatre, rutsje osv. Særligt læreplanstemaerne 'Natur og naturfænomener' (her under respekt for det der gror, som vi kommer nærmere ind på i et senere afsnit). og 'krop og bevægelse' ser vi som oplagte fokuspunkter i planlægningen af udendørs aktiviteter. Men også barnets alsidige og sociale kompetencer er centrale aspekter i baggrunden for vores legepladspædagogik.

Legepladsen som ramme for børnenes leg

Vi arbejder med at skabe nogle rammer på vores legeplads, som indbyder til forskellige typer lege, herunder parallel leg, fantasileg, bevægelsesleg, rolleleg, konstruktionsleg og regelleg, så vi netop får skabt varierede legemiljøer. Særligt de motorisk udfordrende lege er nogle af de områder, som udendørs leg kan være med til at stimulere, hvor der er højere til loftet og generel mere plads.

Op og ned ad bakken

Pædagogiske aktiviteter

Når vi taler om pædagogiske aktiviteter, skelner vi mellem *spontane aktiviteter*, *planlagte aktiviteter* og *faste traditioner*¹. Vi oplever at vores børn er rigtig gode til selv at starte spontane aktiviteter udenfor, men vi oplever også, at mange børn er glade for ny inspiration og lege, som en voksen sætter i gang. Vi ser ofte hvordan børnene selv videreudvikler de voksenigangsatte lege. Denne skelnen mellem forskellige typer aktiviteter er en model, vi har brugt i tilrettelæggelsen af vores pædagogiske arbejde med strukturer på legepladsen.

¹ Schytte, Benny (2014): Legepladsens pædagogik

Voksenstyret leg med storegruppen

Inddragelse af børneperspektivet på legepladsen

Pædagogisk arbejder vi meget med sammenhænge, og vores intention har været at tage udgangspunkt i vores metoder fra det pædagogiske rum indenfor og bringe det ind i arbejdet med vores pædagogiske rum udenfor. Velvidende at rummet udenfor udgør et helt andet fysisk rum, som netop også medfører nogle helt andre pædagogiske muligheder og ikke mindst indbyder til at børnene kan udfolde sig mere frit og fylde på en anden måde, end når vi har 20 børn og 3 voksne på en børnehavestue.

Vi oplever, at der er stor forskel på, hvordan børnene bruger vores legeplads og deres tilgang til det at være ude i en længere periode og i en periode, som ikke altid er så lystbetonet for barnet, da det i middagsstunden er en daglig tilbagevendende længere periode. Der er meget der spiller ind, vejr og vind, humør, relationer. Er man nyt barn i børnegruppen kan legepladsen virke stor og uoverskuelig etc. Vi synes, det er vigtigt, at vi støtter alle børn i at finde glæde ved at opholde sig i uderummet og vi er meget bevidste om, at nogle børn har mere brug for støtte til at komme i gang med en aktivitet end andre. I middagsstunden er alle børnehavebørnene ude på tværs af stuerne, men de har ikke altid deres faste voksne til hjælp og rådighed, da der bliver afholdt pauser for de ansatte i dette tidsrum. Tingene foregår her ofte i et hurtigere tempo udendørs og i et meget større rum, hvor spontane lege opstår, flyttes og stoppes mange gange i løbet af en udeperiode. Det kan være svært for nogle børn at manøvrere rundt i dette. Vi har i personalegruppen diskuteret hvordan vi bedst tilgodeser og støtter op, så alle børn oplever en udestund, der for dem er tryk og meningsfuld.

Børnene fra vuggestuen i tæt sanselig berøring med naturen

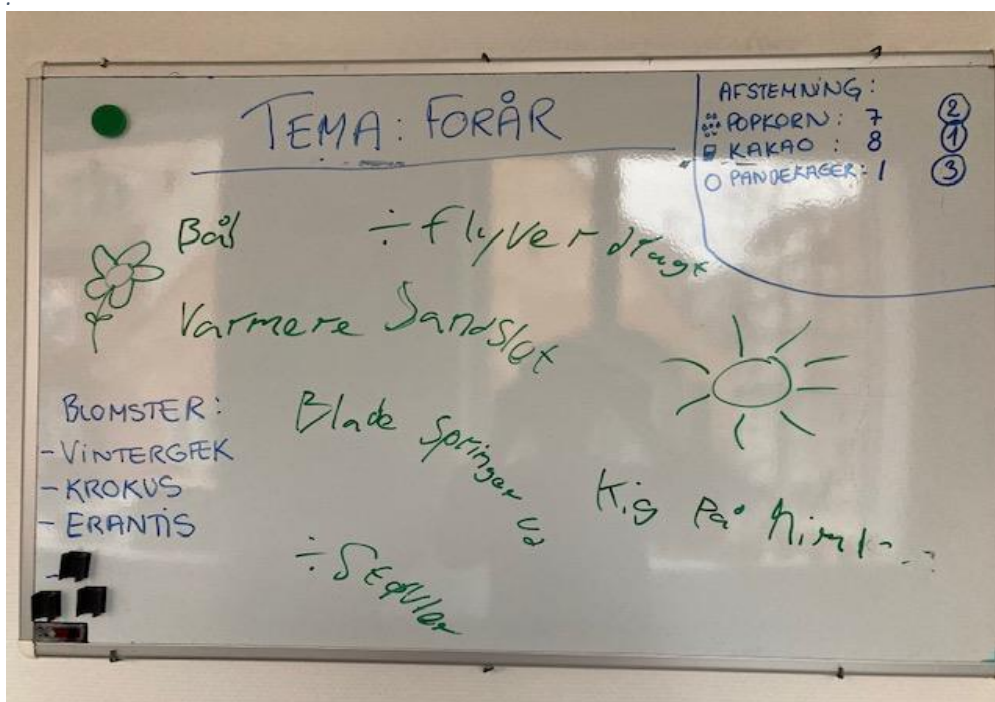
Helt konkret har vi inddraget børneperspektivet ved at udføre børnebrainstorm, som vi har lavet stuevis i børnehaven. Det er blevet brugt ved opstart af nye forløb, temaer etc til de aktiviteter, som vi har sat i gang udenfor, hvor vi har spurgt om deres tanker om at være ude. Dette har været med til at få inddraget børnenes oplevelser, opfattelser og erfaringer som pædagogisk grundlag. (Se eksempel på børnebrainstorm på næste side)

I vuggestuen kan det være sværere at inddrage børneperspektivet ved at lave børnebrainstorm, da de, naturligt nok i deres alder, sprogligt ikke kan sætte så mange ord på, som børnehavebørn oftest kan. Vi oplever, at vi mest direkte kan inddrage børneperspektivet hos de 1-3-årige ved at følge børnenes spor, være nysgerrige på hvor børnene er rent udviklingsmæssigt (bla. socialt, motorisk og sprogligt) og hvis vi ser børnene have det sjovt med en aktivitet, som eksempelvis at finde insekter udenfor, så følger vi op på det ved at gå på 'insektjagt', udforske og opsætte insekthoteller, læse bøger om insekter, sætte store billeder af insekter op, følge udviklingen fra sommerfuglelarver til sommerfugle etc.

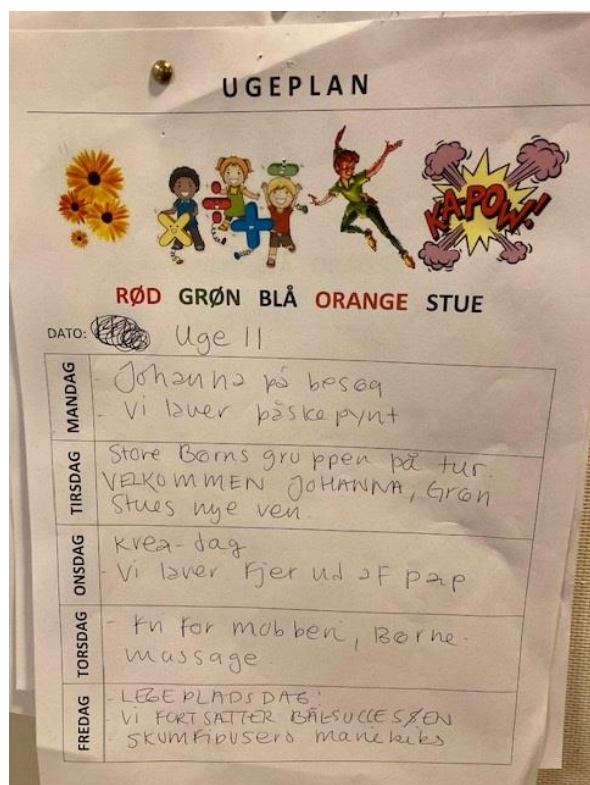
Vi har fundet forskellige insekter i vuggestuen og nærstuderer dem på passende afstand i kassen

Her et eksempel på en børnebrainstorm på en stue i børnehaven

Strukturering af pædagogiske ressourcer på legepladsen

I et børnehus som vores, har vi som de fleste andre steder, den bedste normering mellem kl. 9.30 og 12.30, hvor alle medarbejdere er på arbejde. Det gør, at vi har planlagt vores mest rammesatte pædagogiske aktivitet i dette tidsrum, hvor vi også bruger vores ugeplan til at skabe overblik.

UGEPLAN

RØD GRØN BLÅ ORANGE STUE

DATE: Uge 11

DAG	AKTIVITETER
MANDAG	- Johanna på besøg - Vi laver påskepynt
TIRSDAG	- Store Børns gruppen på tur. VELKOMMEN JOHANNA, Grøn Stues nye ven.
ONSDAG	- Krea-dag - Vi laver fjer ud af pap
TORS DAG	- Fn for mobben, Berne-massage
FREDAG	- LEGEPLADS DAG! - Vi FORTSÆTTER BÆLSUCESSEN - SKUMFIDUSERS MANCHETS

Ugeplanen for en børnehavestue med legepladsdagen tænkt ind fredag med blåplads

Vi tænker selvfølgelig også pædagogiske strukturer ind resten af dagen, hvor vi også har en fast struktur med frokost kl. 10.30 i vuggestuen, kl. 11 i børnehaven og senere frugt kl. 14, når vi har været ude på legepladsen i børnehaven og børnene står op efter lur i vuggestuen (og enkelte i børnehaven).

Roller på legepladsen i børnehaven

Under tiden med COVID-19 og de restriktioner, det har medført, har vi prøvet nogle nye ting af.

Blandt andet var vi en overgang nødt til at have børnene opdelt stuevis i zoner på legepladsen. Disse erfaringer har vi også kunnet bruge, da vi skulle tage stilling til, hvordan vi bedst strukturerer denne tid på legepladsen, hvor der er færre voksne tilgængeligt.

Vi har været omkring forskellige modeller og overvejelser omkring, hvorvidt vi i børnehaven skulle have en opdeling af voksne i middagsstunden med inspiration hentet i bogen 'Aktionslæring i pædagogisk praksis', hvor der er en omsorgsperson, en fordybelsesmedarbejder og en praktisk medarbejder. Ved denne model, ville alle voksne på legepladsen have en fast rolle, da vi som regel kun er tre voksne ude ad gangen. Og måske, i vores øjne også en lidt snæver model, da vi i personalegruppen er af den overbevisning, at der skal være plads til at børnene, kan søge hjælp og trøst hos den voksen, som de føler sig tryggest ved. Måske skal det bare afprøves, men vi besluttede efter en diskussion i forbindelse med vores pædagogiske lørdag, at vi ville starte med det, som vi har valgt at kalde en *aktivitetsmedarbejder*. Denne medarbejder sætter en aktivitet i gang i middagsstunden på legepladsen, sådan at der altid er et tilbud om en voksen styret aktivitet, når børnene er ude til middag. Dette også med tankerne in mente fra sidste afsnit om, at det kan være en krævende for børnene at være ude i middagsstunden. Vi udarbejdede til p-lørdagen et fast skema for, hvilke dage de pågældende voksne skal være aktivtetsstyrende og i dette er der også taget højde for, at alle ansatte får mulighed for at være aktivitetsmedarbejder en gang i løbet af uge. Vi udarbejdede også et aktivitetskatalog, til inspiration, så det er lige til at gå til en aktivitet. Det er vores oplevelse, at det er på denne måde, at vi bedst lykkedes – at tingene er sat i system giver også en tryghed og forudsigelighed for os voksne. Tidligere har vi beskrevet, at vi oplever, at nogle børn kan have særligt brug for støtte til en mere krævende udetid, hvor børn er blandet på tværs af stuer og hvor, der er færre voksne tilgængeligt. Ud fra et børneperspektiv ser vi nogle

af de børn, som tidligere havde lidt svært ved at finde deres roller på legepladsen i en leg eller i en aktivitet, faktisk er nogle af dem, der allerhelst vil deltage i de voksenstyrede aktiviteter. Før vi går ud, får børnene præsenteret dagens aktivitet og det gør, at de børn, der tidligere var lidt usikre på, hvad de egentlig skulle starte udestunden med at lave, nu har et klart tilbud at gå til og et blivende et. Det er vores håb, at de voksenstyrede aktiviteter, vil bringe børnene tættere sammen kryds og tværs af stuerne samt at aktiviteterne og de nye fællesskab de bringer med sig, vil give de mere forsigtige mere lyst og naturlig ejerfølelse til det at være ude på vores legeplads. Dette vil vi løbende evaluere på vores personalemøder

Nedenfor ses vores indførte aktivitetsplan:

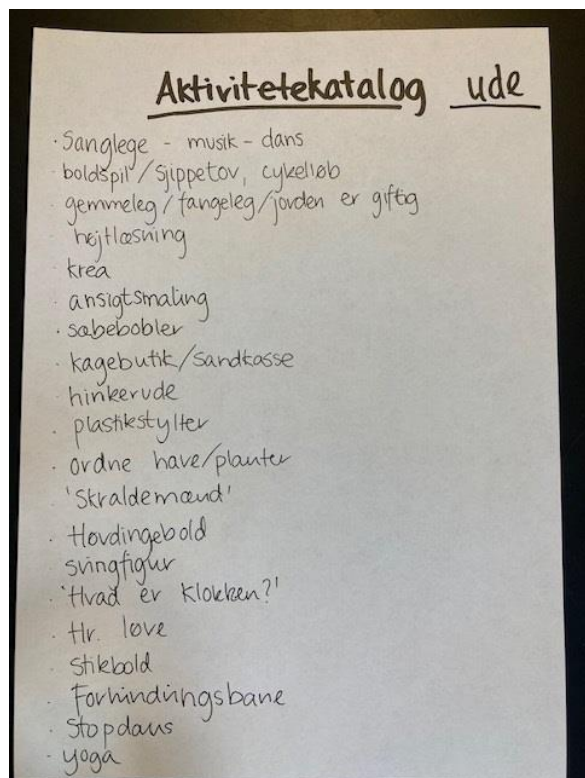
(Anja)

Roller på legepladsen
 Aktivitetsplan/person børnehaven

	1. ude	2. ude
Mandag	Nikolaj	Anja
Tirsdag	Frida	AK/Christine
Onsdag	Mia	Janni
Torsdag	Magnus	Nighisty
Fredag	Musik/	fredagsrock

Fordelingen af voksne som står for aktiviteter i middagsstunden i løbet af en uge

På vores sidste pædagogiske dag lavede personalet i børnehaven en brainstorm for hvilke aktiviteter, der forholdsvis let kan sættes i gang udenfor i middagsstunden:

Her ses inspirationskatalog til aktiviteter som er lette at sætte i gang i middagsstunden for dem som står for dagens aktiviteter

Roller på legepladsen i vuggestuen

I vuggestuen har vi en rigtig god normering med 2 pædagoger og 2 pædagogmedhjælpere til 14 vuggestuebørn og derfor har vi arbejdet med, hvordan vores roller er, når vi er udenfor på vores ugentlige legepladsdage. Her har vuggestuen arbejdet med 2 eller 3 stationer, hvor børnene enten er opdelt i grupper og skifter mellem stationer eller hvor de selv får lov til at vælge, hvad de vil deltage i. For at give mulighed for at de voksne kan fordybe sig i aktiviteten, er der en eller to af de voksne, som fungerer som 'flyver' og guider børnene mellem stationerne, skifter bleer etc.

Om eftermiddagen er vi særligt om foråret, sommeren og sensommeren ude om

eftermiddagen, når børnene er vågnet fra deres lur og har fået eftermiddagssnack. Her kan alle vuggestue grupper være samlet på samme område og derfor har vi et fælles ansvar for børnene og aktiviteterne. Her fordeler de voksne sig gerne rundt på legepladsen, så børnene frit kan bevæge sig rundt fra aktivitet til aktivitet. Vi aftaler her, hvem der er aktivitets igangsætter og fastholder, hvem der har de praktiske opgaver, såsom at skifte bleer og overlevere dagen til forældre ved afhentninger, således at aktivitetsmedarbejderen kan forblive fordybet i aktiviteten sammen med de børn, der endnu ikke er hentet. Aktiviteten er et tilbud, således at børnene selv kan vælge til eller fra. Aktiviteten kan f.eks. være at lave sandkage, lege butik i sandkassen, spille bold etc. Vi tager også gerne papir og farveblyanter med ud og har et bord hvor man kan sidde og hygge sig med det. Sæbebobler og farvekridt er også et stort hit blandt vuggestuebørnene.

Aktionslæring som metode til systematisk refleksion – ude og inde

Vi har som mange andre i den pædagogiske praksis en hverdag, som er travl og hvor vi ikke altid har den tid til at forberede vores pædagogiske aktiviteter, som vi kunne ønske. Derfor har vores fyrtårne kigget på, hvordan vi pædagogisk set bruger de redskaber, vi har og også bruger dem udenfor i vores pædagogiske arbejde. Vores to pædagogiske fyrtårne har gentænkt vores handleplansskemaer, som vi bruger, når vi sætter ind med en særlig indsats, hvis der eksempelvis er et barn, som vi har en bekymring for. Her har de lavet et refleksionsark, som er en videretænkning af det velkendte handleplansskema. Begge tager udgangspunkt i aktionslæring som metode, hvor vi laver en plan, prøver det af og vender tilbage og reflekterer over det efterfølgende. Dette redskab bruger vi, når vi sætter et forløb i gang, hvis der er noget vi særligt vil have fokus på i en periode. Vi er i forbindelse med dette udviklingsprojekt begyndt også at bruge det på de udendørs aktiviteter. Herunder ses et eksempel:

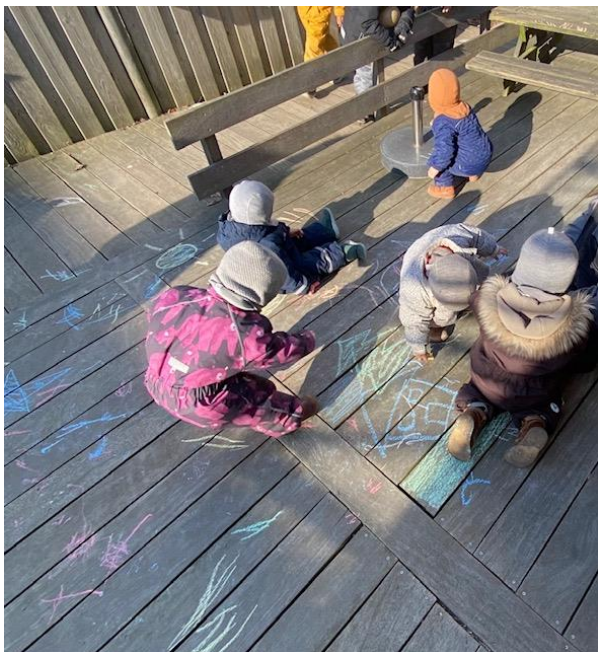
Samtidig er vi meget bevidste om, at tænke pædagogikken ind i hele vores dag. Vuggestuebørnene sover mellem kl. ca. 12-14, mens børnehavebørnene er ude på legepladsen hver dag mellem 12.30-14 med nogle få undtagelser (ekstreme vejrforhold). Det er også i dette tidsrum, at vi som personalegruppe afholder vores pauser og her vi har brug for at arbejde med fordeling af ressourcerne og strukturen på legepladsen.

ACTIVITET (Barnets ressource)	HVORDAN (Udfordringer & HVORNÅR)	Tilbage til hvem Hvad bemærker?	Hvad ønsker vi mere af? Konkrete mål	Voksenhjælp Hvem gør hvad? Institutionen - Hjemme-
Alle mine Kyllinger KATTEN EFTER MUSSEN POSTLEB DYRESAFARI MOTORIK- BANE VANDSTAFET KARTOFFELLEB BØRNEVOGA MÅSSÆE TEJNE OM RØDS AF KROPPEN HVAL LI HV LØVE DANC-PREPARASANG	2x om ugen 1 gang fælleslag mandag 1 gr grupper torsdag		1. KROPSBEVIDSTHED 2. UDFØRET SIG SELVMOTORISK 3. AT BØRNE SELV STÆTKE BEVÆGELSE VEDE LØMME Hvad kan barnet/børnenes andre være: mere plads ad til at røre sig. Hvad kan mål for stuen være: - selvstændig led og kropslig ledelse - viden om kroppen anatomi	Hvem gør: Hvad: Hvornår: Hvor længe: Ny aftale: Ansvarlig for at indkalde til møde:

Et eksempel på hvordan vi bruger aktionsskemaet til at reflektere over læreplanstemaet krop og bevægelse.

Indførelse af ugentlig legepladsdag

Hver stue har en bestemt dag hver uge, hvor de om formiddagen kan bruge et område på legepladsen, hvor de på forhånd har planlagt en pædagogisk aktivitet. Her har vi prøvet mange nye ting af udenfor, såsom sanslege hvor børnene mærker forskellige ting med fødder og hænder, vandlege, forhindringsbaner, vi har taget legetøjsdyr med ud og andre ting som vi ellers traditionelt leger med indenfor, lavet tunneller i sandet sammen en hel stue og kørt med alle vores biler etc. Vi har også 'havevandring', hvor vi kigger nærmere og taler om den natur, vi har på vores legeplads. Vi finder forskelligt kryb og laver stafet med dem på et papir. Vi har også deltaget i et forløb i samarbejde med Københavns Bymuseum, hvor vi gravede efter 'fund' i vores sandkasse, vaskede børnenes fund med tandbørster og undersøgte derefter under lup. Forholdsvis simple ting som gav børnene nogle nye indsigter i, hvordan man undersøger og kan opdage og se ting på nye måder i et historisk lys.

Figur 1 En gruppe vuggestuebørn i gang med et kunstnerisk værk lavet med kridt på vores træterrasse. Her lærer børnene også om vejrfænomener, når det regner næste gang...

Bål som samlende fællesskab og mulighed for at give børnene indblik i en lang proces

Et af de helt store hits har været etableringen af vores nye bålplads. Vi byggede bålpladsen op med cement sammen med vores gårdmand og siden da har vi været vidt omkring i aktiviteter omkring bålet. Her er mange processer, som vi virkelig mærker, giver børnene fællesskab, fortællinger og erfaringer, de kan bygge videre på. Vi har investeret i nye bålredskaber, så det eksempelvis er sikkert for børnene selv at kløve brænde med en voksen til at guide, være med i processen omkring optænding af bålet, vælge om vi skal lave fladbrød, pandekager, popcorn, skumfiduser, varm kakao eller noget helt andet.

Børnene deltager på tur til at hjælpe med at lave dej, rulle ud, forme og til sidst bage, koge i gryde eller stege på pinde eller pander over bålet. Til sidst sluttes det naturligvis af med, at alle smager, hvordan resultatet af indsatsen er blevet. Det er en virkelig hyggelig og samlende proces omkring bålet, hvor børnene tydeligvis får en oplevelse af at være fælles om at skabe noget. Et forholdsvis let pædagogisk tiltag, som vi har stor glæde af både børn og voksne, og som lærer børnene tålmodighed, turtagning, sammenhænge og hvilken proces det kræver fra at starte et bål op og til man har et færdigt brød etc.

Børnene former deres aflange fladbrød, som skal bages på bålet.

Så er der gang i skumfidusstegningen

Her er et af vores børnehavebørn meget koncentreret i gang med selv at kløve brænde mens en voksen guider ham

Et børnehavebarn undersøger spændt om kakaoen snart er varm

Endnu et stemningsbillede fra de forskellige aktiviteter omkring bålet. Her har vi gang i popcornene

Børnene venter og får tålmodigheden prøvet af.

Legepladsen som et ekstra rum

Her et lille afsnit omkring et af de nye tiltag, som vi netop har startet op og som vi vil arbejde videre med. Her er vi gået i gang med at indrette forskellige områder, så de i højere grad indbyder til at flytte klassiske indendørs aktiviteter udenfor og dermed i højere grad bruge legepladsen som et ekstra rum. Her har vi forsøgt at rykke eksempelvis kreative aktiviteter, som herunder hvor en gruppe vuggestuebørn er i gang med at så karse i deres påskekyllinger, som de har lavet af karton og pyntet med fjer. Dette er selvfølgelig særlig oplagt i forår, sommer og sensommeren, men vi vil i efteråret også prøve at tænke det ind i vores planlægning og måske på sigt indrette en helårlig pavillion/udestue. I første omgang har vi indkøbt et aflukket skab, hvor der er plads til voksdug, pensler, maling, kridt, farver, papir, karton, sæbebobler mm. Skabet hænger under vores lille halvtag, hvor vi har nogle borde-bænkesæt.

På billedet ser vi et af de første forsøg med at rykke en typisk indendørs pædagogisk aktivitet udenfor. Det var en stor succes og vuggestuebørnene var meget optagede af at få vandet vat og sået karsefrø.

Traditioner på legepladsen

I Ministeriernes Børnehus har vi mange forskellige traditioner og i dette afsnit vil vi fortælle lidt om de traditioner, vi har og er i gang med at udvikle på legepladsen. Vores tilbagevendende blomsterdag er en af disse traditioner.

Plantedag

I maj måned beder vi forældrene om at sende en blomst eller en plante med deres børn i vuggestue/børnehave. Vi har under dette projekt diskuteret, hvordan vi bedst tilrettelægger dagen set i et børneperspektiv. Hver stue har en formiddag, hvor det er deres tur til at finde en plads i en af vores blomsterkasser eller bede, hvor de kan plante deres medbragte plante. Det er med stor stolthed at børnene viser, hvilken blomst de har valgt, og vi laver på forhånd et lamineret skilt til børnene med deres navn. Så går vi sammen ud på legepladsen og børnene får lov at vælge en plads til deres blomst og graver et hul i jorden sammen med en voksen. Efterfølgende er børnene meget optagede af, hvornår de trænger til vand og vi snakker med dem om forskellige vejrfænomener, sol og regn. Vi er meget bevidste om, at dette er en tradition, som vi involverer børnene i, da vi oplever, at der er en fin læring i at børnene lærer at vande, passe planter og det fører os også frem til et senere afsnit 'Respekt for det der gror'. Alle disse snakke og ting vi sammen gør omkring planterne, er med til at gøre børnene bevidste om, at de skal passe på planterne og de føler stor stolthed over, at deres pind med navn på står ved deres plante. Det er en dejlig aktivitet, at vi sammen med hver enkelt barn planter og passer på og ser, hvordan deres planter forandrer sig og det giver anledning til mange gode snakke om natur og naturfænomener, årstider etc. afstemt til de forskellige børns udviklingstrin. Der er nemlig læring at hente for alle børnene, både vuggestue- og børnehavebørn.

Æbleuge

En anden tradition som vi også har arbejdet med løbende og i forbindelse med dette projekt,

hvordan vi i vuggestuen og børnehaven planlægger og afholder æbleuge. Her holder vi løbende øje med, hvordan vores æbletræer udvikler sig fra de får blomster og hvordan de spæde knopper langsomt forvandler sig til modne æbler. Vi samler æbler sammen, når de er modne, laver æbletryk, bager æblekage, ser hvordan æbler ser ud indeni, når de bliver skåret over, tørrer æbler, smider rådne æbler ud for at undgå hvepse og børnene er altid meget optagede af, at vi voksne klatrer op i træerne og henter æbler ned til dem, så de kan samle dem sammen i kasser og bære dem over til køkkenet.

Vi har som sagt i forbindelse med dette udviklingsprojekt haft diskussioner omkring, hvordan vi bedst udvikler vores traditioner med fokus på, hvad der giver mening set fra børnenes perspektiv. Hvilke fortællinger deler vi med børnene og hvordan får vi vores traditioner til at give mening og værdi og give grobund for et rigt og nysgerrigt børneliv.

Børnehavens fine æbletryk, som er lavet med æbler fra vores eget træ

Så samler vi æbler og der er mange måder at deltage på.

Vi taler om, hvad der sker fra blomst til færdig udviklet æble og tilpasser det til de forskellige børnegrupper. Her noget af børnehavens materiale.

Respekt for der gror

Vi vil meget gerne værne om den natur, som vi har omkring os ude på vores legeplads. Det er vores overbevisning, at dette gøres bedst, når vi inddrager børnene, som vi f.eks. gør til vores tidligere nævnte plantedag. Her får børnene et ansvar for at deres blomst bliver passet og ikke mindst et ejerskab over et lille stykke natur ude på legepladsen. Og med udgangspunkt i børnenes egen blomst, kan vi hos børnene bedre skabe en forståelse for, at de samme behov for vand og ikke at blive plukket, har resten af legepladsens blomster og planter. Vi oplever, at jo mere viden og fortælling om natur, vi giver børnene (nok særligt børnehalebørnene) jo mere tager de ansvar for planterne på legepladsen. Vi har ofte temaer om planter hen over sommeren og det giver også børnene en større forståelse for, hvorfor de f.eks. ikke skal plukke en knop af en gren eller hvorfor de ikke må plukke en æbleblomst, for så får vi et æble mindre på legepladsen osv. Vi har i år også talt om at få en rigtig gartner med til vores havevandring, så vi kan lære alle navnene på vores planter på legepladsen at kende og få endnu mere ny viden – voksne som børn.

Hvad har vi lært og den fortsatte udvikling af legepladsen og dens pædagogik

Under afslutningen af projektet fremgik det tydeligt, at det har været rigtig givende at få medejerskab i personalegruppen for processen gennem dels møder i legepladsudvalget, diskussioner og beslutninger truffet på pædagogiske fagdage og ved øget bevidsthed om at bruge vores pædagogiske uderum til nogle af de aktiviteter, som vi 'normalt' har lavet indenfor.

Da vi i marts 2022 havde pædagogisk lørdag, lavede vi en plan for hvordan, vi vil indrette legepladsen med brug af endnu flere planter, hvilket også giver har givet et nyt blik på legepladsens muligheder blandt personalet. Det har fungeret rigtig godt at projektet har været så konkret med arbejdet med strukturer etc. og at tænke i, hvad der er muligt med udgangspunkt i børneperspektivet.

Vi har lavet en lang liste over de planter, vi har brug for og vil når forældrene har arbejdsdag i starten af maj 2022 få dem til at plante dem for os, så vi skaber endnu flere nye legemiljøer og lukkede rum.

Vi har besluttet os for at købe en pilehytte, en tipi, sætte insekthoteller op og lave en sansehave, hvor børnene kan få græs under fødderne og flere dufte fra planter omkring sig. Vi har de seneste år prioriteret, at der bliver sået nyt græs i sommerferien, som suppleres af kunstgræs, så børnene netop oplever at få græs mellem tæerne i deres vuggestue- og børnehavetid.

Vi arbejder i denne tid også på en revidering af vores pædagogiske læreplan, hvor vi skriver arbejdet med legepladsen ind.

Derudover vil vi løbende evaluere vores arbejde med pædagogikken på legepladsen, fordi det giver så meget pædagogisk mening at finde nye måder at bruge vores fantastiske uderum på.

En flok glade vuggestuebørn i fuld gang med en voksenstyret aktivitet på vores multibane.

Litteratur som har inspireret os

Schytte, Benny (2020): Legepladsens Pædagogik

Smidt, Søren og Suzanne Krogh (2015):
Aktionslæring i pædagogisk praksis, Dafolo

Ministeriernes Børnehus' pædagogiske
læreplaner:

Vuggestuen:

https://ministeriernesboernehuskk.aula.dk/sites/ministeriernesboernehuskk.aula.dk/files/arkiv/Download_filer/Den%20styrkede%20P%C3%A6dagogisk%20L%C3%A6replan%20Vuggestuen_0.pdf

Børnehaven:

https://ministeriernesboernehuskk.aula.dk/sites/ministeriernesboernehuskk.aula.dk/files/arkiv/Download_filer/Den%20Styrkede%20P%C3%A6dagogisk%20L%C3%A6replan%20B%C3%B8rnehaven%202021_0.pdf